Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region

Supadamas Chanthathon, Chacattrai Rayasawath, and Arpaporn Sookhom
Doctor of Philosophy in Public and Private Management Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
E-mail: supada_aa@hotmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0005-1142-6992
Email: chacattrai.r@nrru.ac.th, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-8935-1437
E-mail: aiam2524@gmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0009-4453-1798
Received 03/06/2024 Revised 19/06/2024 Accepted 11/07/2024

Abstract

Background and Aims: Currently, local government budget management offers citizens a chance to be involved in day-to-day operations. Creating community forums, drafting development plans, attending local council meetings, and providing chances for individuals or community organizations to assume collective public management responsibilities are just a few examples. Thus, this paper aims to investigate the causal of knowledge management, transformational leadership, and participatory budgeting management towards the strategic performance-based budgeting of local administrative organizations in the provinces of the lower Northeastern region. This research employed a quantitative research methodology, with 440 questionnaires responded to by staff of local administrative organizations in the provinces of the lower Northeastern region. Descriptive analysis and SEM (Structural Equation Model) were conducted using a statistical package program for data analysis.

Methodology: The results showed that 1) knowledge management has a direct positive impact on strategic performance-based budgeting but it has no significant impact on participatory budgeting management. In addition, knowledge management has an indirect positive impact on strategic performance-based budgeting through participatory budgeting management, 2) transformational leadership has a direct positive impact on strategic performance-based budgeting and also has a significant impact on participatory budgeting management. Moreover, transformational leadership has an indirect positive impact on strategic performance-based budgeting through participatory budgeting management, 3) participatory budgeting management has a direct positive impact on strategic performance-based budgeting.

Results: This research proposes an approach towards achieving a good strategic performance-based budgeting of local administrative organizations in the provinces of the lower Northeastern region. The approach is to primarily establish knowledge management, transformational leadership, and participatory budgeting management to create good strategic performance-based

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

budgeting. This will result in a quality strategic performance-based budgeting that is correct, complete, and punctual which would finally affect the image of local administrative organization. **Conclusion:** The model of causal of knowledge management, transformational leadership, and participatory budgeting management towards the strategic performance-based budgeting of local administrative organization in the provinces of the lower Northeastern region corresponds to the empirical data at a very good level (Chi square/df=1.853, P-value=0.551, RMSEA=0.034, GFI=0.901, AGFI=0.980).

Keywords: Knowledge Management; Transformational Leadership; Participatory Budgeting Management; Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ศุภดามาศ จันทาธอน, ชคัตตรัย รยะสวัสดิ์ และ อาภาภรณ์ สุขหอม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ปัจจุบัน การจัดการงบประมาณของรัฐบาลท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในแต่ละวัน การสร้างฟอรัมชุมชน การร่างแผนการพัฒนา การเข้าร่วมการประชุมสภาท้องถิ่น และการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือองค์กรชุมชนรับหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการสาธารณะโดยรวมเป็นเพียงตัวอย่างบางส่วน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีการวิจัย: เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จำนวน 440 ราย และนำมาวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย: พบว่า 1) การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และการจัดการความรู้ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ในขณะที่การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ 2) ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ 3) การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ข้อค้นพบใหม่หรือคุณค่าของงานวิจัย

สรุปผล: งานวิจัยนี้ได้เสนอเส้นทางสู่การบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการมีการจัดการความรู้และภาวะผู้นำที่ทำให้เกิดการจัดการหรือการทำงานที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นเบื้องต้น ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ เพื่อส่งผลให้องค์การมีการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ที่ถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา แบบจำลองรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก (ค่าสถิติ Chi square/df=1.853, P-value=0.551, RMSEA=0.034, GFI=0.901, AGFI=0.980)

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

คำสำคัญ: การจัดการความรู้; ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง; การมีส่วนร่วมการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้น; ผลงานตามยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทนำ

การปกครองท้องถิ่น เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะการที่รัฐบาลพยายามให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้ และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารการเงินและการคลัง และการกระจายอำนาจเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตัดสินใจเรื่องที่สำคัญๆ ของท้องถิ่น เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่มุ่งเน้นการปฏิรูปด้านการคลังและงบประมาณ เพื่อการจัดทำงบประมาณบูรณาการทั้งเชิงประเด็นพัฒนาและเชิงพื้นที่ การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ เงินงบประมาณ จึงเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะหากท้องถิ่นมีรายได้น้อย การพัฒนาย่อมไม่ก้าวหน้า การบริหารจัดการงบประมาณยังมีข้อจำกัดสำคัญๆ หลายประการ เช่น ปัญหาการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาที่สำคัญๆ การดำเนินโครงการมีความล่าช้าและมีอุปสรรคในการดำเนินงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณและการดูแลให้มีกรอบเม็ดเงินงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการองค์กรทั้งในระยะสั้นและการเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการองค์กรในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 24-25) ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบราชการในลักษณะองค์รวมเพื่อเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการภาครัฐไปสู่ “รูปแบบการบริหารภาครัฐแนวใหม่” เน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใสและมอบความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติและมอบความรับผิดชอบผู้ปฏิบัติ จึงนำมาสู่การปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นแบบระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นการจัดทำงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสำเร็จของผลผลิตและผลลัพธ์ มีการกำหนดเป้าหมายเป็นรูปธรรม มีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงาน และสามารถวัดและประเมินผลการทำงานได้ โดยมีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงาน และเน้นความรับผิดชอบของผู้บริหารแทนการควบคุมแบบรายละเอียดการเบิกจ่าย การงบประมาณเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารองค์การ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนงานอื่น ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยดี (เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2548: 24-36)

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting: SPBB) ให้ความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจ (Mission) จุดมุ่งหมายวัตถุประสงค์ กลยุทธ์ แผนงาน และโครงการขององค์การอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการวางแผนจัดการ และบริหารงานภายในส่วนงานต่างๆ สามารถแสดงความรับผิดชอบของฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ โดยเน้นที่ความสำเร็จของผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และการวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measure) (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, 2546: 121-122) ซึ่งปัจจุบันองค์การให้ความสำคัญต่อการบริหารงบประมาณ เพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นรายการตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงิน และช่วยในการควบคุมการใช้จ่ายของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสมสอดคล้องกับผลงาน (Performance) ของหน่วยงานภาครัฐ และนำไปสู่ผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ขององค์การ (สำนักงบประมาณ, 2562: 134-136)

ปัจจุบันการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การจัดทำเวทีประชาคม การจัดทำแผนพัฒนา และการร่วมประชุมสภาท้องถิ่น ไปจนถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือองค์กรชุมชนเข้าทำหน้าที่จัดการสาธารณะของชุมชนกันเอง โดยทั่วไปการบริหาร

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

จัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มักเป็นไปเฉพาะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ทำให้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานและบริหารจัดการงบประมาณจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ยึดหลักการบริหารงบประมาณที่ดีหรือธรรมาภิบาล ให้ความสำคัญต่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดในการจัดทำรายงานข้อมูลทางการเงิน การคลัง และการบัญชีอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการงบประมาณของท้องถิ่น เน้นการจัดทำงบประมาณที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตามปัญหาประการสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญ คือ การบริหารงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณมีอยู่อย่างจำกัด การจัดทำงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน และการใช้จ่ายเงินงบประมาณส่วนใหญ่มักจะเป็นค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุนหรือโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่จำเป็นต้องอยู่บนหลักเหตุผลความสำคัญเร่งด่วน ทำให้การบริหารจัดสรรงบประมาณต้องมีความชัดเจนและโปร่งใส

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ซึ่งองค์กรมักประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ การประเมินในด้านการบริหารงบประมาณหรือการเงินการคลัง ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นระบบงบประมาณแนวใหม่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการศึกษาให้ชัดเจนและถ่องแท้ จากการศึกษา พบว่า มีเพียงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับผลการศึกษาและการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณ แต่ยังไม่พบผลงานวิจัยเกี่ยกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และวิเคราะห์ระดับอิทธิพลของแต่ละปัจจัยที่มีต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นได้เหมาะสมที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ พระราชบัญญัติจัดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2502 ได้กำหนดให้มีสำนักงบประมาณเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

กำหนดหน้าที่การจัดทำงบประมาณให้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงบประมาณ โดยใช้ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line-item budgeting) ต่อมาปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลได้มีหลักการและแนวคิดว่าเพื่อให้ระบบและวิธีการงบประมาณของประเทศ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ และส่งเสริมให้กระทรวง ทบวง กรมมีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีระบบควบคุม ตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส จึงได้มีการปรับปรุง “ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน” ไปสู่ “ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic performance based budgeting)” เป็นวิธีการที่เป็นระบบในการกำหนดพันธกิจขององค์กรเป้าหมายและวัตถุประสงค์ และมีการประเมินผลสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ โดยเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิต และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์(สำนักงบประมาณ, 2562: 134-136) องค์ประกอบของการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน และการตรวจสอบภายใน (สำนักงบประมาณ, 2562: 3-10)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ผลกระทบของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ (Knowledge management) เป็นพื้นฐานในการจัดการระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กร และการจัดการสินทรัพย์ทางปัญญาภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาความรู้ พัฒนาผลการดำเนินงานขององค์กร กล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ คือ กลยุทธ์ของแหล่งทรัพยากรที่ช่วยให้ความรู้ที่คงอยู่ภายในและภายนอกองค์กรที่สามารถสร้างความรู้ใหม่ และคุณค่าทั่วไป นวัตกรรมและการพัฒนา (Kang and Kim, 2010: 161) โดยทั่วไปการจัดการความรู้จะครอบคลุมใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย การสร้างความรู้ การแสวงหาความรู้ การถ่ายโอนความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ (Awad and Ghazi, 2004: 2; Beesley and Cooper, 2008: 50) งานวิจัยของ Mischen และ Sinclair (2017) พบว่า การพัฒนาทักษะและความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน นอกจากนี้ อัญญกฤตา หัตถีรัตน และพงษ์เสฏียร เหลืองอลงกต (2563) พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรมีอิทธิพลทางบวกต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และงานวิจัยของ พุทธิมา ตระการวนิช และคณะ (2554) พบว่า การเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำและบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไปปฏิบัติ นอกจากนี้ การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โดยงานวิจัยของ Hemali และ Tahajuddin (2018: 91) พบว่า การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ การสร้างการเข้าใจร่วมกันในการบริหารงบประมาณด้วยการจัดการความรู้ สามารถช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเป้าหมายและนโยบายขององค์การได้อย่างชัดเจน

2. ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันกระบวนทัศน์ใหม่และแนวคิดของการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) ไม่จำกัดอยู่แค่ภาคธุรกิจเท่านั้น แต่เป็นภาวะผู้นำที่สามารถใช้ได้กับหน่วยภาครัฐภาคเอกชนองค์การท้องถิ่น เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริหารที่กระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในทางที่ดีขึ้นโดยให้ตระหนักในเป้าหมายขององค์กร จนเกิดการพัฒนาความความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ (สิริรักษ์ นักดนตรี และยศวีร์ สายฟ้า, 2561: 228) องค์ประกอบของภาวะผู้นำ การ

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

เปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตาม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวังพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและศักยภาพมากขึ้น ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและองค์การจูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มองค์การหรือสังคมซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามนี้จะกระทำ โดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ คือ. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (Barbuto and Burbach, 2006: 51-52; Alqatawenh, 2018: 17) งานวิจัยของ Basuki (2015) พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณส่งผลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านงบประมาณและประสิทธิภาพทางการเงิน ด้านงานวิจัยของ Pratolo, Mukti และ Sofyani (2021) พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน ด้านงานวิจัยของ Putri (2021: 28) พบว่า ความเป็นผู้นำมีผลเชิงบวกต่อการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และงานวิจัยของบุษบา บุญกะนันท์ (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อต่อการบริหารงานโดยการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการองค์กร นอกจากนี้ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Basuki (2015) พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณส่งผลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านงบประมาณและประสิทธิภาพทางการเงิน และการจัดการความรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ

3. ผลกระทบของการมีส่วนร่วมในการบริการงบประมาณ

ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับระบบ “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” มากขึ้น ซึ่งเป็นระบบที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการเสนอปัญหาและการตัดสินใจในกิจกรรมการพัฒนาของทางราชการ ที่จะมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม จึงเป็นกระบวนการปฏิบัติงานระหว่าง ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนร่วมในกระบวนการ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญของการบริหารงานภายในองค์กร โดยอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ที่สอดคล้องกันจัดให้มีวัตถุประสงค์หรือการเป้าหมายร่วมกัน ให้ความเป็นอิสระ ต่อด้านงานที่ได้รับผิดชอบ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์อยู่ภายใต้กรอบของงาน และใช้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ ในการช่วยกันแก้ไขปัญหาขององค์กร (Robbins, 2003: 356; จินตวีร์ เกษมศุข, 2557: 116) การจำแนกขั้นตอนการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ส่วนมากอาศัยหลักกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Cohen and Uphoff; 1977: 40-42; Nutt and Wilson, 2010: 23) ผลการวิจัยของ Fachrizal, Lalu and Animah (2016: 181) พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณมีผลอย่างมากต่อความมุ่งมั่นในเป้าหมายด้านงบประมาณ ด้านงานวิจัยของ ประดิษฐ์ ศรีประไหม (2562) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงบประมาณ สามารถสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทำให้ได้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

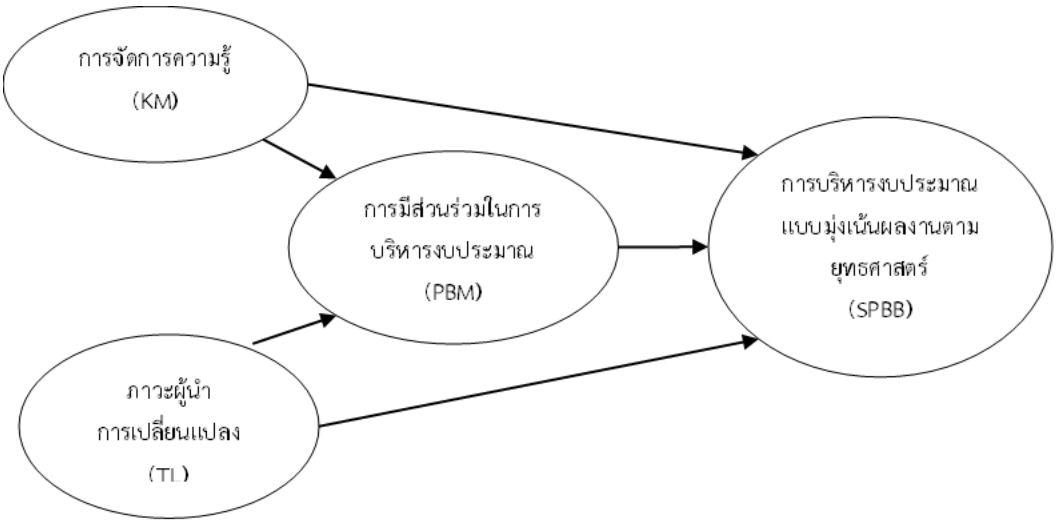

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ นำไปสู่การตั้งสมมติฐาน 7 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์
2. การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ
3. การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ
4. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์
5. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ
6. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ
7. การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อมุ่งศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยแบ่งออกเป็น 4 ตัวแปร ดังนี้

1.1 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การแสวงหาและสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การแบ่งปันหรือการเผยแพร่ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้

1.2 ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership: TL) มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (Participatory Budgeting Management: PBM) มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

1.4 การบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting: SPBB) มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน และการตรวจสอบภายใน

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์กรปกครองปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ใน 8 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และยโสธร ยโสธร รวม 1,476 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ จำนวนหน่วยงานที่ทำการการวิจัยรวมทั้งสิ้น 172 แห่ง มาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 8 แห่ง ใน 8 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และทำการศึกษาจาก เทศบาลนคร 2 แห่ง เทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบลคิดจำนวนแห่งจากสัดส่วนร้อยละ 10 เป็นจำนวน 35 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สัดส่วนร้อยละ 10 เป็นจำนวน 110 แห่ง โดยผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาลักษณะข้อมูลที่ดีสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีอย่างน้อย 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) (กัลยา วาณิชบัญชา, 2557: 159; Hair, Black, Babin and Anderson, 2010: 629-632) ซึ่งกรอบแนวคิดของผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตได้ ทั้งหมด 22 ตัวแปร ทำให้การวิจัยในครั้งนี้ใช้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 440 ราย และทำการสุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 440 ราย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552: 14-15)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสำรวจตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยสร้างแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อตัวแปร 4 ตัวแปร ได้แก่ การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ และการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ จำนวนรวมทั้งสิ้น 66 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ใน 8 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และยโสธร ยโสธร และทำการแบ่งตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละจังหวัด (Proportional to Size) และทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มจนครบ 440 ราย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552) ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 0.6 – 1.00 และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าความเชื่อมั่น (Alpha-Coefficient) เท่ากับ 0.92 – 0.98 นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยทุกตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันสูง ($r < 0.80$) ทำให้ไม่เกิดปัญหาสภาวะ Multicollinearity จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝง (Confirmatory Factor Analysis) เป็น ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของตัวแบบการวัดตัวแปรแฝงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากดัชนีความสอดคล้องกลมกลืน

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

(Goodness of Fit Measure) คือ ค่านัยสำคัญทางสถิติของไคสแคว์ (p-value of χ^2) มากกว่า 0.05 ค่าไคสแคว์สัมพัทธ์ (Chi-square and its ratio to df: χ^2/df) น้อยกว่า 5.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) น้อยกว่า 0.05 (Diamantopoulos และ Siguaw, 2000)

2. วิเคราะห์อิทธิพลคั่นกลาง (Mediated Effects) ระหว่างตัวแปรแฝงในตัวแบบสมการ และวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรง (Direct Effect: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect: ID) และอิทธิพลโดยรวม (Total Effect: TE) ระหว่างตัวแปรแฝง โดยหาค่าน้ำหนักถดถอยมาตรฐานและค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง พบว่า ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ χ^2/df เท่ากับ 1.745 (เกณฑ์ < 5.00) ค่า GFI เท่ากับ 0.960 (เกณฑ์ $\geq$ 0.90) ค่า AGFI เท่ากับ 0.942 (เกณฑ์ $\geq$ 0.90) ค่า CFI เท่ากับ 0.996 (เกณฑ์ $\geq$ 0.90) และค่า RMSEA เท่ากับ 0.032 (เกณฑ์ < 0.05) (ภาพที่ 2)

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรภายนอกที่ส่งไปยังตัวแปรภายในและผลกระทบของตัวแปรภายในที่ส่งไปยังตัวแปรภายในด้วยกัน พร้อมทั้งผลกระทบโดยรวม พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุ (Causal Influence) ของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable--X/Ksai) ที่ส่งผลกระทบไปยังตัวแปรภายใน (Endogenous Variable--Y/Eta) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยนี้มีทั้งหมด 4 เส้นทาง คือ มีเส้นทางที่แสดงเป็นเส้นทึบ 3 เส้น หมายความว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.62 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t statistics มีค่า 14.739) การจัดการความรู้ (KM) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.32 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t statistics มีค่า 8.257) และภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) มีผลกระทบทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t statistics มีค่า 3.429) ทั้งนี้ การตรวจสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติสามารถตรวจสอบได้จากตัวเลขในวงเล็บใต้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ตัวเลขในวงเล็บที่กำกับเส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุนี้คือค่า t statistics มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 3.29 ส่วนอีก 1 เส้นทาง แสดงเป็นเส้นประ หมายความว่า การรับรู้ความเสี่ยง (PR) มีผลกระทบทางตรงต่อความตั้งใจของผู้ใช้งาน (IU) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (t statistics มีค่า 0.61)

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรภายใน (Endogenous Variable--Y/Eta) ที่ส่งผลต่อตัวแปรภายในด้วยกัน ตามกรอบแนวคิดการวิจัยนี้มี 1 เส้นทาง ที่แสดงเป็นเส้นทึบ หมายความว่า ความตั้งใจของผู้ใช้งาน (IU) มีผลกระทบทางตรงต่อพฤติกรรมของผู้ใช้งาน (BU) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t statistics มีค่า 10.48) ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบได้จากการที่ค่า t statistics มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 1.96 ทุกเส้นทาง

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

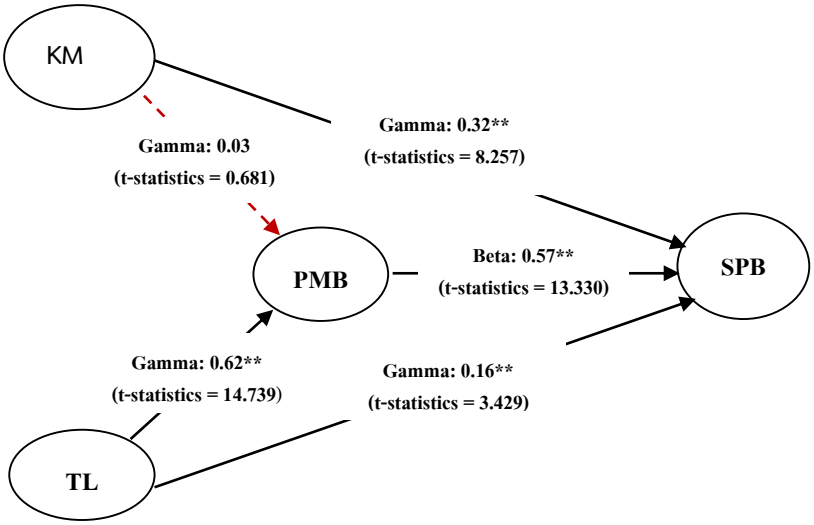

ภาพที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุ (Causal Influence) ของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable) ที่ส่งผลกระทบไปยังตัวแปรภายใน (Endogenous Variable) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

หมายเหตุ: เส้นทึบ ⟶ แสดงเส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุที่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เส้นประ ⟶ แสดงเส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างของตัวแบบภายใน (inner model) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้รวบรวมจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการพิจารณาผลค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์กับเกณฑ์ที่ได้ สามารถสรุปได้ว่า ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างของการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบหรืออิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมของตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง

Causes	Effects					
	PBM			SPBB		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
KM	0.03	-	0.03	0.16**	0.15**	0.31**
TL	0.62**	-	0.62**	0.32**	0.28**	0.60**
PBM	-	-	-	0.57**	-	0.57**
ตัวแปรเหตุ	KAC	KST	KSH	KAP	IIN	IMO
ความเที่ยง (R^2)	0.45	0.65	0.47	0.57	0.70	0.66
ตัวแปรเหตุ	IST	ICO	PEC	PIM	PBE	PEV
ความเที่ยง (R^2)	0.68	0.73	0.63	0.67	0.58	0.56
ตัวแปรผล	BPL	OCO	PMA	FMB	FPR	IAU

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

Causes	Effects					
	PBM			SPBB		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ความเที่ยง (R^2)	0.72	0.70	0.68	0.74	0.73	0.68
ตัวแปร	PBM	SPBB				
ความเที่ยง (R^2)	0.72	0.64				
Chi-square value= 439.045, df= 129, *p-value*=0.01, CFI=0.951, GFI=0.901, RMSEA= 0.074						

หมายเหตุ: **p < .01, R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

จากตารางที่ 1 แสดงผลกระทบทั้งทางตรง (Direct Effect--DE) และทางอ้อม (Indirect Effect--IE) ของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable--X/Ksai) ที่ส่งผลกระทบไปยัง ตัวแปรภายใน (Endogenous Variable--Y/Eta) และผลกระทบของตัวแปรภายใน ที่ส่งผลไปยังตัวแปรภายในด้วยกัน พร้อมทั้งคำนวณผลกระทบโดยรวม (Total Effect--TE) พบว่า การจัดการความรู้ (KM) และภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) โดยภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) มีผลกระทบทางตรงและผลกระทบโดยรวมสูงสุดเท่ากับ 0.62 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ในขณะที่การจัดการความรู้ (KM) ไม่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) หรือ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาการจัดการความรู้ (KM) และภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) ส่งผลกระทบทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) พบว่าภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) มีผลกระทบทางตรงสูงสุดเท่ากับ 0.32 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (TL) มีผลกระทบทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) มีขนาดผลกระทบทางอ้อมเท่ากับ 0.28 และมีขนาดผลกระทบโดยรวมเท่ากับ 0.60 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รองลงมาคือ การจัดการความรู้ (KM) มีผลกระทบทางตรงสูงสุดเท่ากับ 0.16 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และการจัดการความรู้ (KM) มีผลกระทบทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) มีขนาดผลกระทบทางอ้อมเท่ากับ 0.15 และมีขนาดผลกระทบโดยรวมเท่ากับ 0.31 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (PBM) ส่งผลกระทบทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBB) ผลกระทบทางตรงเท่ากับ 0.57 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ สอดคลองกับการศึกษาของ Mischen และ Sinclair (2017) พบว่า การพัฒนาทักษะและความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และ

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

สอดคล้องกับพุทธิมา ตระการวนิช และคณะ (2554) พบว่า การเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำและบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไปปฏิบัติ

2. การจัดการความรู้ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Bocatto และ Toledo (2020) พบว่า การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมของเทศบาลประเทศบราซิล จำเป็นต้องมีกระบวนการได้มาซึ่งความรู้และการแบ่งปันความรู้ เพื่อการมีส่วนรวมในกระบวนการบริหารจัดทำงบประมาณให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาการดำเนินงานต่อองค์กร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์กรเน้นการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณเท่านั้น

3. การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การสร้างการเข้าใจร่วมกันในการบริหารงบประมาณด้วยการจัดการความรู้ สามารถช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเป้าหมายและนโยบายขององค์การได้อย่างชัดเจน การจัดการความรู้จึงมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงบประมาณตามยุทธศาสตร์ขององค์กรผ่านการสร้างความเข้าใจร่วมกันในหลักการและวัตถุประสงค์ของการบริหารงบประมาณระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนและการจัดการ ตลอดจนการตัดสินใจในการเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการแก่องค์กร

4. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ในขณะที่ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์โดยส่งผ่านการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Basuki (2015) พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณส่งผลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านงบประมาณและประสิทธิภาพทางการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pratolo, Mukti และ Sofyani (2021) พบว่า ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน ด้าน Putri (2021: 28) พบว่า ความเป็นผู้นำมีผลเชิงบวกต่อการบริหารจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน และสอดคล้องการศึกษาของบุษบา บุญกะนันท์ (2561) กล่าวว่า ภาวะผู้นำส่งผลต่อต่อการบริหารงานโดยการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการองค์กร ดังนั้น ผู้นำที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ พร้อมเรียนรู้และปรับตัว จะส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานหรือทีมงานรู้สึกมั่นใจและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ นำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

5. การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณมีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fachrizal, Suparman and Animah (2016) พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณมีผลอย่างมากต่อความมุ่งมั่นในเป้าหมายด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับการศึกษาของประดิษฐ์ ศรีประไหม (2562) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารงบประมาณ สามารถสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ดังนั้น การบริหารงานงบประมาณของหน่วยงานมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการเพื่อให้มีความโปร่งใสคล่องตัว และตรวจสอบได้ การยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ตามความต้องการขององค์การ จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากมีผู้ส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้องค์การมีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ การยกระดับการมีส่วนร่วมให้เกิดมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การควบคุม ติดตามและประเมินผล เพื่อให้

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), November-December 2024
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

มั่นใจว่าได้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมไปถึงเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมให้บรรลุวิสัยทัศน์ขององค์การได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบริหารจัดการระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีประเด็นข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการความรู้ หน่วยงานควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการสื่อสารภายในหน่วยงานเพิ่มขึ้น โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันกับเพื่อนร่วมงาน เกิดความคิดและความเข้าใจตรงกันในการร่วมมือปฏิบัติงาน ควรมีแนวทางนำความรู้ที่แสวงหามาได้พิจารณาร่วมกันก่อนนำไปจัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยจำแนกความรู้เป็นประเภทหรือหมวดหมู่ให้ชัดเจน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เช่น การประชุมชี้แจง การฝึกอบรม การสัมมนาของหน่วยงาน เป็นต้น และมีการประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้บุคลากรนำความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง

2. ภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้นำในหน่วยงานควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี จนเป็นที่ยอมรับและศรัทธาแก่บุคลากรในหน่วยงาน และให้เกียรติ ยกย่อง ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงาน ทำให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเห็นถึงความสามารถและความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความท้าทายในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สนับสนุนให้บุคลากรคิดค้นวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีแนวทางการปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ หน่วยงานควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรร่วมประชุมเพื่อเสนอความคิดเห็นและแนวทางในการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณของหน่วยงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรร่วมดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงบประมาณของหน่วยงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านงบประมาณให้บรรลุผลสำเร็จ ให้การยอมรับและยกย่องบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ

4. การบริหารจัดการงบประมาณมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ หน่วยงานควรวิเคราะห์และจัดทำระบบฐานข้อมูลงบประมาณตามหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของเงินงบประมาณที่ได้รับ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น รวมถึงเงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานได้รับหรือ ควรทำการประเมินต้นทุนจากความสูญเสียหรือสูญเปล่าที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินงาน ควรใช้คู่มือการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมและมอบหมายให้บุคลากรในหน่วยงานจากฝ่ายต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถทางบัญชี เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความเสี่ยงทางการเงินโดยทำความเข้าใจ การกำหนดเกณฑ์ การวัดและการประเมินความเสี่ยง ตลอดจนการสรุปผลการประเมินความเสี่ยง ตลอดจนนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานและการตรวจสอบให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานได้รับทราบอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้

เอกสารอ้างอิง

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). สรุปข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกรายจังหวัด. Retrieved from: https://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp

กัลยา วาณิชบัญชา. (2552). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัลยา วาณิชบัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ด้วย AMOS*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.

จินตวีร์ เกษมศุข. (2557). *หลักการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2546). *ความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ชาติ.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

บุษบา บุญกะนันท์. (2561). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ประดิษฐ์ ศรีประไหม. (2562). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการงบประมาณแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง.* ปร.ด. (การบริหารการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พุทธิมา ตระการวนิช และคณะ. (2554). *ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน กรณีศึกษา นโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนในประเทศไทย.* วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. 3(5), 63-81.

เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2548). *การงบประมาณ. พิมพ์ครั้งที่ 11.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงบประมาณ. (2562). *ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562.* กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564).* https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

สิริรักษ์ นักดนตรี และยศวีร์ สายฟ้า. (2561). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างมืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5.* An Online Journal of Education, 13(3), 277–289. Retrieved from https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/200667.

อัญญกฤตา หัตถีรัตน และพงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครสวรรค์.* วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 9(2), 140-155.

Alqatawenah, A.S. (2018). *Transformational leadership style and its relationship with change management. Verslas Teorija ir Praktika* 19(3), 17-24.

Awad, M.A., & Ghaziri. H.M. (2004). *Knowledge Management.* Pearson Education

Barbuto, J. E., & Burbach, M. E. (2006). The Emotional Intelligence of Transformational Leaders: A Field Study of Elected Officials. *The Journal of Social Psychology,* 146, 51-64. https://doi.org/10.3200/SOCP.146.1.51-64

Basuki, F.H. (2015). Assessment of Financial Performance: Transformational Leadership and Budget Participation Effect with Mediating of Strategy Management: Study of Indonesian Hospitals. *Research Journal of Finance and Accounting.* 6(2), 11-14.

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**

Beesley, L., & Cooper, C. (2008). Defining knowledge management (KM) activities: Towards consensus. *Journal of Knowledge Management.* 12 (3), 48-62.

Bocatto, E., & Toledo, E.P. (2020). Knowledge acquisition and meaning-making in the participatory budgeting of local governments. *The Electronic Journal of Knowledge Management.* 18(2), 149-160.

Cohen, J., & Uphoff, N. (1977). *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation.* Cornel University, Ithaka.

Diamantopoulos, A., & Siguaw, J.A. (2000*). Introducing LISREL.* London: Sage

Fachrizal, M., Lalu, S., & Animah, A. (2016). B8 The effect of participatory budgeting on the performance of government officials (An empirical study in West Lombok District). *The Indonesian Accounting Review.* 6, 181-194.

Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis.* 7th Edition, Pearson, New York.

Hemali, O.A., & Tahajuddin, S.B. (2018). The influence of budgetary participation on knowledge sharing among budget prepares within Libyan public industrial companies. *European Journal of Business and Social Sciences.* 6(11), 91-106.

Kim, Y.-C., & Kang, J. (2010). Communication, Neighbourhood Belonging, and Household Hurricane Preparedness. *Disasters,* 34, 470-488. http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-7717.2009.01138.x.

Mischen, P.A., & Sinclair, T.A.P. (2017). Small is Beautiful: Knowledge Management and Budget Reform in a Rural County. *The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal,* 22(1), article 2

Nutt: C., & Wilson, D.C. (2010). *Handbook of Decision Making.* New York: John Wiley and Sons.

Pratolo, S., Mukti, A. H., & Sofyani, H. (2021). Intervening Role of Performance-Based Budgeting in the Relationship between Transformational Leadership, Organizational Commitment, and University Performance. *Journal Dinamika Akuntansi dan Bisnis*. 8(1), 77-90.

Putri, D.K. (2021). The Influence of Transformational Leadership Style, Human Resources Competency Towards Implementation Performance Based Budgeting and Organization Culture: Study on Government Working Unit of Situbondo Regency, ast Java. *Journal of Contemporary Information Technology, Management, and Accounting*. 2(1), 28-34.

Robbins, S.P. (2003). *Organizational behavior. 10th edition*. San Diego: Prentice Hall.

Citation: Chanthathon, S., Rayasawath, C., & Sookhom, A. (2024). Causal Relationship Affecting the Strategic Performance-Based Budgeting of Local Administrative Organization in the Provinces of the Lower Northeastern Region. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 4 (6), 281-296; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278400**